

De speler

Absurde komedie in twee taferelen

door

WIEKE MULIER

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **DE SPELER** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **WIEKE MULIER** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **7** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

De man - ietwat onwezenlijk, ouder dan 40 jaar

Heer X - in driedelig pak met rode das, niet té jong

Twee vrouwen beiden niet te jong, zijnde:

Zijn vrouw

Schoonzuster

Dochter - jonger

Oude vrouw - op autoped, een vrolijk vrouwspersoon

Roodharige vrouw - een zeer fraaie dame

DECOR:

Park met twee banken.

SPEELDUUR:

Ongeveer 35 minuten.

N.B.

De Man citeert veelvuldig uit toneelstukken. De geciteerde passages staan tussen aanhalingstekens. Als De Man toneelstukken citeert legt hij zijn handen tegen zijn hoofd of tegen zijn borst. Evenals de brieven en - op het eind van het stuk - de toneelteksten die Heer X respectievelijk dicteer en citeert. Evenzo de teksten van de anderen.

Leidraad:

wat is echt...
is echt wat je ziet...
wat je voelt..
wat je hoort...
lopen schijn en werkelijkheid dooreen...
is De Man geestelijk gestoord...
of Heer X...
bestaat die...
wat is bestaan...
wat is gestoord...
en de anderen...
en de auteur...
en de toeschouwer...?

EERSTE TAFEREEL

De man zit op een bank. De bank staat centraal op het toneel. Rechts (rechts gezien vanuit de zaal) staat nog een bank. De man neemt een schone zakdoek uit zijn zak. Hij legt deze uitgespreid op zijn hoofd. Hij sluit zijn ogen en mummelt iets. Hij wijst in de verte. Hij glimlacht, opent zijn ogen, neemt de zakdoek van zijn hoofd en zwaait ermee. Hij stopt abrupt, vouwt de zakdoek op en bergt hem weg. Zijn voeten maken danspassen. Hij blijft zitten. Dan zit hij weer stil. Hij neuriet iets. Stilte. Hij grijnst en klopt op zijn borst. Zijn lippen mompelen onverstaanbaar het alfabet. Stilte. Er komt een oude vrouw op een autoped voorbij. De man legt zijn handen tegen zijn hoofd. Oude vrouw steekt het toneel over op een autoped. De man blijft zitten en buigt beleefd richting oude vrouw. Oude vrouw komt terug. Zonder autoped, met een mand, steekt toneel over. De man buigt weer, mompelt onverstaanbaar. Twee vrouwen verkleed in kledij van een andere tijd. Ze komen op en gaan zwijgend op de andere bank zitten. (dit zijn dus: zijn vrouw en schoonzuster) De man buigt beleefd en mompelt. Langzaam. Alles gaat langzaam. Twee vrouwen reageren niet. Ze lijken afwezig ondanks hun aanwezigheid. Ze staan open gaan af. De ene links en de andere rechts. De man zit. Dan neemt hij een baard uit zijn zak. Hij hangt de baard om. Hij neemt zijn zakdoek. Hij spreidt de zakdoek uit over zijn knieën. Hij neemt een broodzakje uit zijn zak. Hij legt het zakje op de zakdoek. Opent het zakje. Hij gaat eten. Een paar happen. Dan verdwijnt alles weer in zijn jas- of broekzakken. Hij sluit zijn ogen.

Muziek: "What a difference a dar makes."

(de man hoort de muziek. Hij wiegelt met zijn hoofd. Heer X komt op en gaat staan naast de man. Heer X is een heer als zoveel heren. Een echte nette heer, met das, een rode, en tas en gepoetste schoenen. Een verzorgde heer. De man stopt zijn baard weg)

Heer X: Pardon, mag ik? *(de man hoort niks. Wiegelt) Even van het zonnetje genieten. (wijst naar zonnetje blijkbaar schuinrecht boven bank. De man wiegelt. Heer X wacht even, gaat dan zitten naast de man) Nooit gedacht. Zo'n vroeg, warm zonnetje. (heer X is kennelijk om een praatje verlegen. Muziek stopt abrupt)*

De Man: *(diepe teleurstelling) Hèè... (zucht)*

Heer X: Vindt u niet?

De Man: Ik was toch even gewoon de draad kwijt.

Heer X: Zo... o tja

De Man: Twentyfour little hours. Vierentwintig uurtjes. Wij zeggen uurtjés, Engels zegt kleine uren. Wij doen altijd tje. Wij zijn ook een klein land-jé. Mooi hè?

Heer X: Hoezo?

De Man: De muziek.

Heer X: Ik hoor geen muziek.

De Man: In mijn hoofd. Niemand kan in mijn hoofd komen. Vierentwintig uren. In mijn hoofd. U zit op een bank. Ik op het strand. Als ik het wil.

Heer X: O, Juist, ja. In uw hoofd.

De Man: In mijn hoofd. Ik zie meeuwen. Als ik dat wil. En spelende kinderen. En... *(oude vrouw steekt weer toneel over op autoped)*

Heer X: *(blijft de man aankijken. Hij ziet geen oude vrouw op autoped)*
Ja, en Wat?

De Man: Dat zeg ik niet. Ze is mijn hoofd alweer uit.

Heer X: Dat kan. Dat mag. Ik wil ook wel eens wat zeggen. Wat niet zeggen, bedoel ik. Gedachten zijn vrij. Dat moet kunnen. Vindt u niet? *(de man zwijgt. Heer X na een stilte waarin heel even de muziek weer klonk)* U vindt het toch niet erg dat ik wat tegen u aanpraat. Maar als ik daar ga zitten *(wijst naar andere bank)* dan zit ik niet in de zon. Mijn vrouw zegt dat ik niet in de zon moet gaan zitten. Ze zegt dat de zon niet goed is. Dat de zon wel goed is, maar de stralen niet. Nou ja. Een mens moet toch wat zeggen, vindt u niet?

De Man: *(kijkt heer X verbaasd en langdurig aan)* Heeft u een vrouw?

Heer X: Jazeker. Een mooie vrouw. Ze drinkt, dat is jammer. Ze drinkt en ze huilt.

De Man: En tóch mooi?

Heer X: Als een filmster. O, *(frommelt in zakken)* heb haar foto niet bij me. Lang rood haar. Het was echt een vondst.

De Man: Een vondst. *(hij stelt het vast)*

Heer X: Ja. Als je dan toch moet trouwen, dan is het gezelliger als iedereen je vrouw mooi vindt. Dat streelt je ijdelheid. Mooie vrouw, mooie auto. En ze drinkt in stilte, als u begrijpt wat ik bedoel, dus iedereen denkt dat ik het getroffen heb.

De Man: *(handen aan hoofd)* "Drank. De stille drank. Onzichtbaar geworden sluipt de moordenaar omhoog en cel na cel na cel vermorzelt hij." John Folten.

Heer X: John Folten?

De Man: "Toen ik nog op zee voer..." *(weer handen aan hoofd)*

Heer X: *(blij wat meer over de man te weten te komen)* Ah, u was zeeman! Waar?

De Man: *(gaat onverstoort verder)* "...en de storm door de masten joeg, geen noodkreet de wal bereikte, kusten onbereikbaar leken,

toen zag ik op een verre dag het geluid van wilde bloesem. Het geluid leek aan te zwellen..."

Heer X: (*onderbreekt*) U zág een geluid?

De Man: U brengt me in de war. John Folten.

Heer X: (*knikt begrijpend*) O, óók John Folten.

De Man: Er was één seizoen dat we alle Foltens deden.

Heer X: Mijn vrouw heeft vroeger ook gevaren. Ze is de dochter van een binnenschipper. Dus dat is niet zo spannend en gevaarlijk als uw varen.

De Man: Ik heb niet gevaren. (*neemt de draad weer op*) "De geur leek aan te zwellen tot velden vol. En met de geur verscheen het beeld. Bloeiende weiden zoals ik ze nog nimmer zag. Een fata morgana op zee. Nooit eerder beleefd. Ook niet erna. Alleen die ene keer." Het menselijk brein is een wonder. (*hij zucht. Stilte*) Vrouw op autoped, John Folten, nooit van gehoord? Nou ja, jammer. Voor u. Ik leg mijn zakdoek op mijn hoofd. (*doet het*) Mijn hoofd is mijn baby. Ik vang mijn denken op en stop het in mijn zak. Zo zegt mijn zakdoek in mijn zak het alfabet. (*doet zakdoek zorgvuldig weg*) Denk dus niet te m'In erover.

Heer X: (*schuift wat van de man weg*) Waarom rijdt een vrouw op een autoped?

De Man: Waarom drinkt uw vrouw? Om te vergeten? Om wat te vergeten?

Heer X: Bent u gepensioneerd zeeman? Of in de ziekte wet?

De Man: Ik ben helemaal geen zeeman. Wat doet u?

Heer X: Ik werk op een bank. Ik heb het er wel naar mijn zin. Vanochtend zei een mevrouw dat ze niet wist of ze haar geld zou beleggen of dat ze het aan haar kinderen zou geven. Toen bedacht ik me ineens dat ik meehielp te beslissen over het lot van wildvreemde mensen, en toen moest ik héél even huilen.

De Man: Huilt u zo gauw?

Heer X: Bij echt grote emoties wel.

De Man: (*kijkt heer X langdurig aan, knikt*) Hoe is het afgelopen?

Heer X: Beleggen. Ik heb haar duidelijk gemaakt dat haar kinderen eerst nog moesten leren op eigen benen te staan.

De Man: Hoe oud waren die kinderen dan?

Heer X: Twintig en achttien.

De Man: En de vrouw?

Heer X: Vijfenvieftig. Denk ik.

De Man: U maakt veel mee. "Mijn vrouw is boos op me. Ze is ook vijfenvieftig. Ze wil niets meer van me weten. Nu leef ik van de straat."

Heer X: *(schuift verder weg)* Ik dacht dat u zeeman was.

De Man: *(muziek)* Er zit een liedje in mijn hoofd. Het wil er maar niet uit. Lastig. Eerst vond ik het leuk. Nu is het alleen maar lastig. *(muziek stopt)* Het komt en gaat. Er zitten klanken in mijn hoofd en woorden. Veel te veel woorden. Ik was toneelspeler. Ze willen me niet meer.

Heer X: Bent u dan nu zeeman?

De Man: Ik ben zwerver.

Heer X: Heeft u vlooiën?

De Man: Ik had ze wel. Lieve beestjes. Ineens waren ze weg. We deelden alles samen. Nu ben ik weer alleen.

Heer X: Waarom gaat u niet terug naar uw vrouw?

De Man: Ze is boos op me. Ik citeer teksten. Ik speel de hele dag toneel. Ik ken heel Folten uit mijn hoofd. "Toen de regen losbarstte keek ik omhoog. Niet te doen gebruikelijk als je op het punt staat kletsnat te worden. Wat ik zag sneed mij de adem af: de regen werd náár beneden geduwd! Niet getrokken ván beneden. Dat begrijpt niemand. Ik zwijg er ook maar liever over. Het is niet belangrijk."

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto